

عبد الله جودت

هدى تاريب

پارس

پارس

۱۹۰۳

~~(S)~~ (RECAP)

D12572

.5
, A))

(شورای امت) غزته‌سی مدیری احمد رضاك افندی به

میر محترم ،

ریاست تحریریه کزده چیقان (شورای امت) ك
۳۸ نومرولی نسخه‌سنده مندرج وبنده كزه عاكد
(شوندن بوندن) عنوانلی مقاله‌ی كوردم . نفسمی
دكل او مقاله‌ده تعرض ایدیلن حقیقت لری مدافعه شو
برقاج سطری چوقدن یازماق ایسته‌مشدم ، بر یار
حقیقت چیقارده بو حقیقتسزلكلری رد وتشهیر ایدر
صانیوردم ؛ فقط شورای امتده ویریلن حكملرك
شورای دولتده ویردیریلن حكملردن داها آز قابل
تنقید و مناقشه قالدیغنی كوردم .

« سانا سندن كلیر برایشده آنجاق داد لازمه

امیدك كس ظفردن غیردن امداد لازمه »

دیبهرك تجاوز ایدیلن نفسمی مدافعه كندی قلممه

مراجعت ایتدم . بو وسیله ابله ، بلکه لزومندن زیاد

برتوكل واستعنا یوزندن انطاقنه ، شیمدی به قادا

لزوم کورمه دیکم بعض حقایق ده پیش نظر انصاف
وملاحظه قویا جاعم. بناء علیه بو کوچوک رساله ویا
بو یوک مکتوب، معناده، منحصرأ سزه خطاب ایدیلمه
مشدر. سزجه معلوم اولان بعض شیلرک تکررینی
بو جهتله معذور کورمه کزی تمی ایده رم.

اولا (شوندن بوندن) عنوانلی مقاله کزی بوجه
آتی عیناً نقل ایدیورم:

شوندن بوندن.

پارس مطبوعاتی آوستریا غزته لرندن نقلاً ویانه سفارت
سنیه سنده وقوعه کلن شایان تأسف بر حادثه بی شو صورتده
بیلدیریور:

«سفارت عثمانیه دو قتوری عبدالله جودت بک سفارتخانه ده
وایکی کاتب اوکنده سفیر محمود ندیم بکی دوکشدر. سفیرک
آوستریا خارجییه نظارتنه مراجعتی اوزرینه جودت بک حدود
دن دیشاری چیقارلشدر. سبب منازعه شودر: جلوس
همایون کونی سفارتخانه ده مکمل ومظنطن برضیافت ویرلدیکنه
دائر صباح غزته سنه بر بند یازلمش؛ جودت بک اوکونی
سفارتخانه ده ضیافت ویرلدیکنی و او بئندک محضاً ضیافت
مصارفی نامیله بریایه توپارمق ایچون محمود ندیم بک طرفدن
مخصوصاً یازدیرلمش اولدیغنی ویانه غزته لرندن برینه خبر ویرر
سفیر بوئی دوینجه دو قتوری چاغرر تکدیر ایدره. دو قتور
مقابله ده بولنوره، سفیرک اوزرینه آتیلیر، قولاغنی چکر،
پوزینه درت طوقات اوریره، همان تفرافخانه یه عزیمتله ذات

شاهانه به کیفیت بی بدیره عرض عبودیت ایدر، و یانه دن
طرد ایدلدیکی ایچون سفیردن تضمینات تقدیه دعوا ایتمک
مقصیده لوندرمه کیدره.

بو وقعه بی شورای امته درج ایتمدن متصدمن نه عبدالله
جودت افندی بی آوستریادن قولدینی ایچون ونده محمود
ندیم بکی یدیکی دایاقدن طولابی تعزیه ایلمکدره. بزم بو
حادثه ده کمال تأسفله کوردیکمز شی بو غوغا نك و یانه کپی
قاعده ادب و مراسمه فوق العاده رعایت ایدیان بر یرده
وقوعه کلسیدر.

ادب و عفت ترکک اک بیوک فضیلتیدره. بزده ذاتا
اجنبیلره کوستره جک بوندن شقه برمزیت قالدی. حالبوکه
برچوق محله سفارت خلقی قضائل ملیه بی اعلا دکل بالعکس
پایمال ایدییور. سفارتخانه عیاشلره قلوبازلر، خوارده لر
یتاغی اولیور.

جیل پاشا رزالتی ده اچکنلرده و یانه سفارتتیر ارباب
ناموس و حیثیت نظرندله آنکه دار ایلمشدی. وطننرک حیات
ومماتی دیمک اولان روم ایلی مسئله سنک حلتده اک زیاده
علاقه دار بولنان برحکومت زردنی کی سفیرنرک ضربه تحقیر
اوغرامسی و یانه غزته لرینه مسخره اولسی اعتبار سیاسی مزه
نه بیوک تقیصه در.

عنائیلغه برقاچ وجهله تعلق ایدن بو ضروری دوشوندکجه
معینده کی کاتبدن دایاق بیه ن سفیر ایله اجنبی ومدنی برمملکتده
آمرندن دایاقله انتقام آلان مأموری استخدام ایدن
حکمداره نفرت ایتمه مک انسانک الترن کلیور.

اصدقای بندکان آره سنده بویله طوقات محبتی اولدقجه
هر ایکی طرفه ده عطیه لر، رتبه لر، و یره رک مأمورینی
دائما بربرلریله بوغوشمغه تشویق ایتمک خنکارک اوتهدنبری

عادتیدر. محمود ندیم بکاه عبدالله جودت افندی ده بوالنقات شاهانه دن البته محروم قالمالزلر. عبدالله جودت افندی حیثیت ذاتیه به اهمیت ویرمیور، پادشاهدن باره الدقیجه دوموزدن برقیل دها چکدم دیملکه اکتفا ایدیور. محمود ندیم بک باقلم کندیسینی شمارلایان، تحقیر ایدن بر مامورک یارین دیگر بر سفارته تعیین ایلدیکنی ایشیدیرسه نه دیه جک، نه یابه جق؟ ...»

ویانه سفارتنده کهن وقعه نك شایان تأسف اولان جهتی نرهمی در نهدن بووقعه موجب انتباه بر (حد تأدیب) اولماسینده شایان اسف کورولسون؟ وقعه نك بو درجه موجب تلهف اولماسنه سبب عجبا ذات عالی لریله بر رفیق تحریر کزک سفیر مضروبیه فرابت نسلیه سی میدر؟ یکنکز اولان عطف و قنمائی طوقا تلامایه قادار

بند کزی سوق ایدن شی دها طوغرومی شیلر ویانه غزته لوندن نقلا پارس غزته لرینک یازدینی شیلر دکل در. مسئله، بند کزی (اېنترویوه) ایتمکدن صوکره یازان L'Européen جریده سننده بر تفصیل مندرج در وسز (شوندن بوندن) ی شورای امت کمال مسارعتله، صوقازدن اول او جریده نی او قودنیغ کزی سویله مشدی کز مادام که بر جریده دن استنباط ای دوب مسئله نی غزته کزده موضوع بحث ایده جکدی کز یچون L'Européen دن استنباط ایتمه دیکز؟ ...

برده بود و قوتور عبدالله جودت کیم در؟ هیچ بر
فکر و مقصد عمومیدن، مع التأسف، صدور ایتمه مکله
برابر بزده اکسیک اولمایان بویله وقوعاتک بر چوغنی
طرف والارندن مسکوت کچیریلدیکی حالده نهدن
بودورت سیله نك رو حکزده عکس ضربه سنی طویدیکز،
بجته دکرلی کوردیکز؟ داها اوج کون اول پاریس
سفارتنده اوینانان بر قاری متعاقب آتاشه جمیل بک
میر آلی عزیز بیکی صورت مفصله ده دوکش اولدینی
حالده منیر پاشایه وبالمناسبه سزائی بکه دوفوناجنی
ایچونمی، یوقسه ایشک ایچنده هجوم ایدیله جک بر
جودت اولمادیغندن می ذکر ایتمدیکز؟ (واشینغتون)
سفارتی باش کابی آفره د بک (قاردیف) شهنبدری
حقی افندی ایله، اخیراً (لوندره) و (بروکسل) ی
بر برینه قاناچاق مبارزه و مضاربه ده بولوندوقلری
حالده نهیه غزته کزده بحث و تنقید ایتمه دیکز؟
آنجاچاق کوچوک روحله یاقین اولان بو قادار طرف کیراک
ذات والارندن اوزاق اولماق لازم کلیر. ایلچینی
دوکن مثلاً بر آتاشه میلیتر یا خود کتبه دن برزید، بر عمرو
اولسه ایدی ظن ایتم که بو قادار تله فله یازمه یه لزوم
کوورردیکز. بوسوزمه بر جواب لطفکارانه اولماق

اوزره داوت اما مزده، سزی آحاد مأموریندن
آیران اوصاف وار: اصلاحات و ترقی فرقه سنک
قدیم خادم لرندن و حتی بوفرقه نک دوت مؤسسینک
ایکی برحیات اولاندن بریسکز، سز، آتارکنزه،
اقوالکنزه، افعالکنزه ایستانبولک طرابلس غربک
زندانلرینه، زنجیرلرینه، آتشلرینه رغماً ملتک
تنویر افکارینه، دور عدل و نورک تسریع و رودینه
چالیشمش بر وطنداشسکنزده اونک ایچون سزک
نیک و بد هر حرکتکز لاعلی التعین دیگر بر وطندا-
شک فعل و حرکتدن زیاده جالب نظر کورولور،
دیه بیلیرسکز. بک اعلا ذاتاً انکاری ممکن اولمایان
یواوصافک موصوفی عبدالله جودت ی هاجمانه
مؤاخذه دن اول، (شورای امت) قارئلرینه اولدینی
کیجی تقدیم اتمه کز لازم کلزمیدی؟ رعایت اتمه دیکنی
ادعا ایتدیککز حیثیت شخصیسی نه دن عبارت در.
اونی ده سویله مه لی دکلمی ایدیککز؟

معلومکز درکه L'Européen غزته سی Bjornst

N. Salmeron, J. Nowicow, Bjornson, jerne

Ch. Seigno hos کیجی زمان حاضرک پولیتیکه و علوم

اجتماعیه عالمنده اک ممتازلردن بولونان ذواتک اداره

اداره علمیه لری آلتنده و پاريس ده چيقان اك معتبر
جرائدندرد. محرر لرندن G. Appolinaire طرفندن
ايديلن و جريده مذكوره نك ۹۵ نومرولى نسخه
اسبوعيه سنده مندرج اينترويوبي عينا ترجمه و نقل
ايديوورم اونك (شوندن بوندن) ي ايله شوراي
امت ك (شوندن بوندن) ي آره سنده كي كرداب عظيمي
كورورسكز. بي طرف بر محررك قلمندن چيقان بر
مقاله ايله شوراي امت ك فقره سي آره سنده كي فرقي
باقار كور اولمايان كوزلر كورسون :

ECHO

شوندن بوندن

ويانه سفارت عثمانيه سي وقعه سي

غزته لر دو قتور دو قتور عبدالله جودت بك ك
طيب مأمور بولونديني وسفير محمود نديم بك
طوقا تالاديني ويانه سفارت عثمانيه سنده جريان ايدن
وقعه دن بحث ايتديلر .

وقعه كيمسه جه موجب حدت واغبرار اولماق سزين
داعي بهت اولمشدر . زيرا محمود نديم بكك آوستريا
پايتختنده بولونان محافل رسميه ده بك محبوب القلوب
اولماديني كوروليوور .

بالعكس دوكتور عبدالله جودت بك ايستانبولده ،
پاریسده ویانهده مظهر حرمت در .

کنج ترکاری قدیم رؤساستدن اولان مومی الیه
دوكتور ، دورت سنهلك بر مبارزه ومصارعة قلمیه
تجربه سندن صوکره ، صرف قولی بر مخالفت ک
بیوده اولدینی فکرنده بولوندی . ۱۸۹۹ سنه سنده
ویانه سفارتی طیبی صفتیه ترکیا خدمت حکومتنه
کیردی . لکن شیمدی مذکور فرقه نك اعضای
فاعله سندن بولونمورسهده ، عبدالله جودت بك
فرقه نك مقصدی اولان اصلاحات وترقی فکری لینه
دائما رابطه محبت و طرفداری ایله مربوط قالماق دن
فارغ اولمامشدر .

عبدالله جودت بك سکونتلی بر طریقہ کیرمش
اولدیغندن ، (آلفیهری) نك آثار فلسفیه سنی ،
(شیلله رک) ک (کیوم تهل) نی ، (شکسپیر) ک
(هاملهت) نی ترکیه یه ترجمه ایتدی ، (دوكتور لو
بون) ک [تکامل اقوام ک قوانین پسیقولوجیائیہ سی]
عنوانلی کتابی (روح الاقوام) نامیله ترکیه یه نفل
وحاشیه لرله تفسیر وتوسیع ایتدی .

Sur la nécessité d'une école pour les
Educateurs sociaux

عنوانیله فرانسزجه بر لایحه علمیله قلمه آلدی؛ بو
لایحه پاریسك ۱۹۰۰ سنهسی سرکیسنده (تربیه
اجتماعیه) جمعیتی قونغرهنه تقدیم ایدیلمش ومظهر
تقدیر اولمش در).

Fièvre d'âme (La Plume) کتابخانهسنده

و Lyre Turque عنوانلریله فرانسزجه ایکی مجموعه
اشعار نشر ایتمش وداها اوچ ویاخود دورت جلد
در دست طبع بولومشدر. بوجلدلردن بریسنگ
عنوان دلبری Viola Semper Florens در.

آوستریا و مجارستاندن نیم رسمی اولاراق چیقا.
ریلمش وپاریسه کلمش اولان عبد الله جودت بك
ایله ملاقی اولدق بزه بیانات آیهده بولندی:

محمود ندیم بك پك آز حرمت، اولونابیلیر بر
آدمدر، حریص، بخیل، دولته شان وحیثیه موافق
صورتده، ذاتمالق اتمیه حصر نظر ایدهجکی برده
عمرینی سفارنخانهده ایچکی ایله سرخوش اولاراق
کچیرر. اخیراً ایستانبولك نیم رسمی اوراق حوا.
دشندن اولان «صباح» غزتهسنه برتلغراف کوندردی
بونده جلوس همایون شرفنه اولاراق ویانه سفارت

سینه سی طرفدن پایتختك دیپلوماسی ارکاننه مکمل
برضیافت ویریلدیکنی ، سفارتخانهك صورت فوق
العاده تنویرایدیلدیکنی ومدعوینك صحت وشان همایونه
اداره اقداح ایتدیکنی بیلدیردی . بوتلغراف صباح
غزته سنك ۲۲ ایلول رومی تاریخی نسخه سنده
«ویانه سفارت سینه سنده شهر آیین ، سرنامه سیله
نشر اولوندی. بو سراپا کذب وتصنیع ایدی . نه
ضیافت نه ده تنویرات موجود اولماشدی . بو
تلغرافی Wiener Journal ۱۳ ایلول ۱۹۰۳
تاریخی نسخه سنده تکذیب ایتدی .

محمدوندیم بك آوستریا سرای ایمپراطوریسنه
اکثریا کوزه چارپار درجه ده سرخوش اولاراق
کیمش وقونت غولوخوفسکی نك شوپولده اداره
کلام ایتدیکی کرات ایله ایشیدلش در :

« بو قادر قابا ، بو قادر بوش ، دانغلاق بر
حریفی قبول ایتک سرای ایمپراطوری ایچون ذل در ،
اخیراً سرای ایمپراطوریده ویریلن برضیافتده
طعام سالوننه کیررلرکن سفرا ماداملرندن هیچ برسی
سفر شهریارینك قولنه کیرمه یه تنزل ایتمه دی . یالکیز
رومانیامینسترو (کوچوک ایلیچی) سنك ماداماسی قالمشدی

حدته گلش اولان محمود ندیم بسیط بر مینیسترونک
ماداماسنی قولنه آماقله مراسمه مخالفت ایتمش اولاجاغی
فکریله یاب یالکز، کمال رذالتله، طعام سالونته کیتدی.
حق اولان آتش غضیمی اولدیرن حرکاتنک
اک باشیجه سی شودر :

اخیراً بوداپشته ده Weiss فشنگ فابریقه سنه
بلغاریا امارتی الی میلیون فشنگ سپارش ایتدی .
فابریقه طلب واقعه موافقت کوستردی، لکن. حاضرده
الی میلیون فشنگی بولونمادیغندن موجود فشنگلرینک
مقدارینی بلغاریانک مستمجدلا طلب ایتدیکی مقداره
ابلاغ ایتمک وبا آخیره اعمال وتسلیم اولونماق اوزره
مجارستان اداره عسکریه سنه سراجعت ایتدی. ردیف
دبوسندن لازم المقدار فشنگ ویریلمه سنه، بوداپشته
اداره عسکریه سی رضا کوستردی .

آتاشه میلیرلرمرز کیفیته مطاع اولدوقلرندن
اوستریا و مجارستان حکومه تیله دولت عثمانیه آره سنده کی
مناسبات دوستانه بی ایله ری سورهرک، مذکور
سپارشک قبول وتسلیم ایدیلمه سنه ممانعت ایتمک
اوزره تشبثانده بولونماسنی سفیردن رجا ایتدیلمر ،
قبول ایتمه دی، اصرار ایتدیلمر، محمود ندیم: ایسته مم

افندم ، آوستريا و مجارستان حكومتنه ، فشنكلر يكزى ،
عليهمزده استعمال ايده جك بلغارلره صاتمايك ديمك ،
براكمكجى يه ويا صوجى يه اكمككى وياخود صويكى
دشمنه صاتمهديمك اولور » جواب سخيڤنده بولوندى .
آتاشه ميليتريك اصرارده ثبات كوسترمه لرى
اوزه ريته سفير ، خارجيه نظارتنه كيمه يه و بوبابده
طلب وتشبنده بولونمايه مجبور اولدى . ليكن ظن
اولونماز ، كه لازم اولدينى كيبي حركت ايتش اولسون
زيرا سپارش بلغاريا امارتنه تسليم اولوندى ، شيمدى
برقاچ زماندن برى آوستريا و مجارستان مطبوعاتى
اشغال ايدين وقعه نك صورت وقوعنه كه لم محمود تديم
عليهمده ذات شاهانه يه اويدورمه ژورنالار كوندرك .
دن و بى حنكارك جاننه قصد ايجون متشكل جمعيات
خفيه ايله چاليشير كوسترمك دن فارغ اولمادى ،
حالبوكه بن برتابع ساكنم . بو احوالك كافه سنه
مطلع اولدوقدن صوكره ۱۳ ايلول افرنجى ده سفيرك
اوطه سنه كيتدم و اوراده آتاشه ميليتر شكرى پاشا ايله
برنجى و ايكنجى كاتب عاصم و صالح بلكرك اوكنده
سفيره شو يولده نوجيه خطاب ايتدم . « شيمدى يه
قادار شو شو حركتلر كيزله مملكتمزى اضرار ،

حکومتی اغفال و باناده هر فرصته ایراث مضرت
ایتدیکنز. بو باده، ایضاحات دن امتناع ایدرسه کز
سزی دونه لویه دعوت ایدرم .»

دزمیان ایتدیکم دعوتی استخفاف ایله
جییلرمده بولونان الرمی چیقارمامی امر ایتدی
اوت چیقاریرم فقط استعمال ایتک ایچون دیدم
ویوزینه دوت عدد توقات عشق ایتدم، سفیر
قییرامادی، شاهدلر آره یه کیردیله، بنی صوفایه
چیقاردیلر، بنی چکرکن برادر نه یاییورسکز، الله
عشقنه چکیلکنز دییورلردی. لکن قلباً بک محظوظ
ایدیلر. سفارتخانه دن چیقارکن خدمتجیلر بیله
معتاد درجه نك فوقنده بر حرمتله بنی سلاملادیله
برعطوفتلونك آچاققلقرینه قارشى قیام ایتکده بن
برنجی اولدم فقط صوکنجی اولمایاجام. سفارت
خانه بی ترک ایتدکن صوکره خنکاره شوتلغرافی چکدم:
سفیر بک ایله بوکون آره مزده کچن وقعه حقنده
تفصیلات پوسته ده در (۱) وروندن اول هییچ برحکمه
بولونمامالری مستر جادر فرمان .

(۱) پوسته ده اولان تفصیلاتک مسرودات ساقه دن
متشکل اولدی بنی قیددن مستغنیدر .

سفير عيني كونده وعيني ساعتده هونكور
هونكور آغلاياراق آوستريا و مجارستان خارجيه
ناظري غولوخوفسكي نك ياننه كيدر، نيم آوستريان
چيقاريلمام ايجون تضرعائده بولونور ومقصدني
استحصال ايدر. ايرتهسي كوني پوليس نظارتندن
چاغيرلدم، نيم رسمي اولاراق آوستريايي ترك ايمهي
نازكانه تكليف ايتديلر. بالطبع مطاوعت ايتدم،
ايشته وقعه صورت مختصرده بوندن عبارت در
بوغزته يي اوقويان، عبدالله جودت حيثيت شخصيه يه
رعايت ايتيور ديمز، بالعكس حيثيتي بر جتلمنجه سنه
حرك ايتيور دير. بو سويله ديكر مك بركله سني
تكذيب ايدم بيلامك ممكن دكلدر. بويله بر حريفي عادل و عاقل
بر حكومت اعدام ايدر. ماكدونيا مسئله سنك بومهلك حاله
كله سنه ويانده تربيه لي، حيثيتي، تحصيل كورمش برسفير-
مرك بولونماماسي چوق يارديم ايتمش در. بو كيفيت بر از
واقف احوال وسياست اولاندرجه بك مسالمدر.
ماكدونيا حقنده صوك درت بش آي ائناسنده
فرانسزجه نشر اولونان برقاج مهم اثرى كوزدن كچير مك
زحمتي يا خود بو آدمك عموميت سياسي دولتته انتقال
ايدم جك درجه ده اولان خصوصيات مستكره سني

خاطر لاما ق کافتنی اختیار ایدر سه کز ، یالکز سزک
خیالکزده کی «امت» ک «شورا» سی اولان غزته کزده
- طولایسه-یله - نه کیی ملوثاتی حمایه ایتدی کز
آکلار سزک. محمود ندیم سزک یکنکز ایسه، پارچه پارچه
ایدیلن وطن ده جمله مزک مادر مزدر. نجات عمو میدن
تخلیص وطن دن بحث ایدیلدیکی زمان اقبالق حمی
معطل قالمالی در. روما تاریخی بک اعلا بیلمه مش اولسه
ایدیکز (بروتوس) ک حرکت خدا پسندانه سنی خاطر لاه
تیردم: معلوم فاضلانله لریدرکه (بروتوس) روما ایبراه
طوری (ژول سزار) ک آخرت اولادی و بک زیاده
نعمت پرورده سی ایدی، همده اوله بر ایمر اطورک که
حیاتنه سوء قصد ایچون بر جمعیت خفیه نک تأسس
ایتدیکنی و بونا قارشی اتخاذ تدابیر اتمه سی لازم
کلدیکنی سهویله یین بر ندیمنه (اگر روما وجوده لزوم
کور میورسه اوله وجودک باناده لزومی یوق در) یولنده
حقیقه شاهانه بر جواب دریادلانده بولونمشدی. روما
ایمر اطور لغنه ، اک مشروع شکل حکومت اولان ،
اداره جمهوریه نی بخش اتمک ایچون (بروتوس) باباسنی ،
ولی نعمتی ، قلبی فدا ایتدی. سز ایسه، مدافعه سنه
سنه لردن بری حصر حیات اتمکده اولدیغکز وطنک

هادملرندن ایکی جگری برپاره ایتمز بریکتکزک دایاق
بیدیکنه تحمل ایده میورسکز، و خلاق اُصاف وحمیه
قسمله ارباب نصفی و سیری یامین ایدرم که بنده کزی
بودرشت حرکته سوق ایدن غضبک اک برنجی: اک مؤثر
سبی یوقاریده سویله دیکم فشک مسئله سی در. بنا علیه
حدت وحرکتیم شخصیته ایدیلن بر تعرض دن دکل
دولت و ملتیمزک منفعتیه: حیاته ایدیلن خیانت واهانی
کورمک دن متولددر. (۱)

(۱) بوايشده، وپانه سفارت مستشاری چیل پاشانک
آلت غرضی اولاراق حرکت ایتدیکی وچیل پاشانک بنده کزه
معاش ویرمکده اولدیغی، اشکبه لرندن چیقاران خزله تک
صنیعه و اشاعه لرینی رده بیله تنزل ایتم: بنده کز کیبی لر، او
مقوله آدملردن جائزه قبول ایتمک درجه سندن بوکسک
اولدوقلری کیبی اولرکده، آزچوق حیثیت صاحبی اولانلره
بورجلرینی بیله ویرمه دکلی معلوم در.

پاشای مومی الیه کچن سنه شو من دو فر امتیازی
طلبنه دائر ترکیه محرراتی قلمه آلساق ایچون حسن
فهمی بکی - که فضیلتی و سننه نسبة بک دانشمند
برطالب علمدر - هفتله لجه قوناغنده چالیشدیردیقن صوکره،
برایکی ایرا ویرمه مک ایچون، مومی الیه، کندیسنی سفارتخانه
ترجامغه تعیین ایتدیرمک تشبثنده بولوناجای و عد کاذبی
ویرمش و بوضورتله برقاچ ایراسنک فضیلتی، چالیشقان،

« بزم بو حادثه ده کمال تأسفله کوردیکمز شی
غوغانک ویانه کیبی قاعدهٔ ادب و مراسمه فوق العاده
رعایت ایدیلن بریرده وقوعه کلمه سی در، ادب و عفت
ترک اک بو بویک فضیلتی در . بزده ذاتاً اجنبیلره
کوسته ره جک بوندن باشقا بر مزیت قلمادی.... »
دیورسکمز . اولاً : کمال تأسفله کورولمه سی لازم کلن
شی زرده اولورسه اولسون حد ذاتنده شایان تأسف در .
بناء علیه صانیرم که شایان تأسف اولان جهت وقعه نیک
ویانه ده جریان ایتمه سی دکل ویانه ده کی سفیرک اقربا کزدن
بولونماسی در . برده ادب و عفت قراءدینه بنده کز
یک رعایت ایتدم . اوچ شاهد اوکننده اورویا وویانه
آدابنه توفیقاً ایضاحات و ترضیه ویرمه سنی ایسته دم

مسلم بر طالب علمه ، اوده امکی حقی اولاراق ، کچدیکنی
کورمک عذابندن قورتولماق یولنی بواشدی . بالاخره داین مومی
الیهک پک ادیبانه اولاراق واتع اولان طلب حقنه ده پره نس
حضرتلری رد ایله مقابله ایتشدی . ویانه ده کی بوتون آراک،
حیرت و تأسفله ، بو کیفیته شاهد در . تراموای پاره سنی ده کندی
جیب فقیرانه سندن ویره رک قوناغنه کیدوب یومیه دورت بش
ساعت ذکاسنی یوران بر کنجه حقی ادادن امتناع ایدن بر
قارون افتردن بنده کز احسان آلابیلیریم، قبول ایده .
بیلیریم دو شوغمه لی! ...

ویرمکن امتناع ایتدیکی خالدہ کندی الملہ الراجعی
 سویلہ دم، او، مذکر اور وسپولرہ مخصوص قیرتالرو قاجا۔
 ماقدرله مقابله ایتدی . او زمان، ترکیه یکانه اولاراق
 قالدیغنی سویله دیککنز ادب وعفتک مقتضاسنی اجرا
 ایتدم . ترک ادب وعفتی ادبسنزلکه وعفتسنزلکه
 قارشی بیقید طورماقده البت دکل در . ویانه محافل
 سیاسیہ سنده محمود ندیم بکه کوسته ریلن صورت قبول،
 دیگر بر سفارتک مثلا ایتالیا ویا ژاپونیا سفارتک
 اوچنجی کاتبه کوسته ریلن صورت قبول دن اشاغی در .
 « بو قباحت سفیرده دکل وکیلی اولدیغنی حکمداره
 وحکومتنه عائددر » دییه مزسکنز چونکه صوک زمانلرده
 ویانه، شهری سعدا لله پاشا، ضیا پاشا، غالب بک کی سفیرلر
 کوردی . بوناموسلی وجدانلی ذوات مزیات وفضیلت
 شخصیلری سایه سنده محافل سیاسیہ ده اک بو بوک
 حکومتلرک سفیرلری قادار وبلکه ده دها زیاده محترم
 ومحبوب القلوب ایدیلر . (سفارت خانلر عیاشلر، قار
 بازلر، خو واردلر یاتاغی اولیور) دیورسکنز . انصاف
 بو یورک یکنکنز محمود ندیم بکمی عیاش، قار بازلر
 یوقسه بنده کز می؟ عثمانلی سفارتلری ایچینده اک زیاده

خو واردالر یاناغی اولان ویانه سفارتی می در یوقسه
بر نیکری می ؟

« وطنمیزک حیات و مماتی دیمک اولان روم ایلی
مسئله سنک حائده اک زیاده علاقه دار بولونان بر
حکومت نزدنده کی سفیرمیزک ضربه تحقیره اوغراماسی،
ویانه غزته لرینه مسخره اولماسی اعتبار سیاسیمیزه نه
بویوک نقیصه در. « دیورسکیز. او حائده [هر ملت،
لایق اولدنی حکومه مالک اوور] حقیقت قطعیه
سیاسیه سنی پک اعلا بیان اوور پالیرد قارشی فرانسزجه
محرراتکیزله، سفیرینی دوکدیکیمی چوق کوردیکیز،
حکومت مرکزیه نک مساویسینی تعداد وارانیه چله
ایشماقله دولتمیزک اعتبار سیاسیسنه (نه بویوک نقیصه)
کتیریورسکیز دیمک در! ... آکلایورم محمودندیمک
اقران واقرباسندن هربری بر صورتله ، طوقا تلریمک
انتقانی آنایه چالیشدیغی کیبی سزده (ای حکومت
مرکزیه شوسبب سیاسی به مبنی جودتی مأموریتندن
عزل ایت) فریادنده بولونیورسکیز. هله فقره کزک :
« محمود ندیم بک باقالم کندیسینی شمارلایان، تحقیر ایدن
بر مأمورک یارین دیگر بر سفارته تعیین ایدیلدیکنی
ایشیدیرسه نه دیه جک ، نه یابه جق؟ « جمله ختامیه می

بوفریاد کزک لساننه نه قادر طلاقه و وضوح ویر سیور. (۱)
معزولیتیم مفیدمی، مضر می اولدی؟ بوراسنی کسیدرد.
۴۸۰ دیکز. فقط عزل وویانه نی ترکه مجبور ایدیلیمم، قصیر
البصر لرك نظر نده بنده کزه بویوک بر خسار کیبی تاقی

(۱) حتی محمود ندیم بکاک «نیر پاشاه یازدی بی بر
مکتوبیده» سن احسان آلدک بنی دوشونمه دک، وزارت آردک
بنی دوشونمه دک. نه یاپارسه ک یابوب جودتی ده عزل ایتدیر.
مزسه ک اتحار ایده حکم « دیدیکی جمله ایله برابر سزکده
معلوم کزدی. فقط اتحار، ناموس وحیثیتی اولان لرك کاری در.
محمود ندیمده حیثیت و ناموس دن اثر واری؟ ویانه نک معتبر
جراشدن دن WIENER MORGEN ZEITUNG ک شیمدی
یدیه واصل ارلان ۱۶ کانون ثانی ۱۹۰۴ تاریخلی نسخه
سنده: «DER GEOHRFEIGTE BOTSCHAFTER»
«شمار لائمش سفیر» عنوانلی مقاله طویل بی ترجمه ایتدیروب
کوزدن کچیره بیلیر سکز. نه کیبی بر سردارک الی صیقمایه بعضاً
مجبور اولدوقلرینی (قولله ک) لیه کوسترمک ونه قادر فنا
بر وکیل انتخاب و بوضورتله حیثیت و شان متباقی عثمانی بی
اورویانک انبکاهنده تذلیل ایتمش اولدیغنی ده مؤکلنک نظرینه
علنا عرض ایتک. اوزره سفیر مضروبک مختصر بر (جغرافیا
و تاریخ حیاتی) نی فرانسزجه و ترکیه اولاراق نشر ایتک
نیتده ایم. عمر سعیه ک بر ایکی کوننی غضب و قربان ایده جک
بویله براشتغاله کاشکی بنی مجبور اتمیه ایدیکز. فقط صائم ک
و ترجمه حال، فائده عمومیه نقطه نظرندن، صفر قالا.

اولوندی. فقط هابسبورغ خاندانك جای آرام‌بانه
مصرک، قبریسك، ویا ایسویچره‌نك بر قریه‌سی بنده.
کزجه سیان کیبی در. معلوم و مسلم والاری اولماق
لازم کلدیکی اوزره بنده‌کز بو اولندیغم مملکتدن زیاده
کتابلرملک ایچنده یاشارم ال ویریرکه کتابلریمی، حریتی
غصب ایده‌جک سباع دوپا آردسنه دوشمه‌یه‌یم، اکمک
پارهم وار، اجرای طبابتله تأمین معیشت ایده‌جک
بلاد عثمانیه رسمیه دخی، سایه شاهانه‌ده، اکسیک
دکل ومع التاسف، چوغالیورا! بو جهتلرله حسبه لله
بد خواه اولان لر ایچون بو هجرت غیر اختیاریه‌مده
بادی فرح برجهت کوره‌مم:

مرد خدا بتغرب و مشرق غریب نیست،

هرجا که میرود، همه ملک خدای اوست.

بنده‌کز سرخوش دکلم، عمر‌مده برنجی دفعه
دو کدیکم مخلوق محمود ندیم اولدی. اخلاق و اطوار‌مده
خواردالغ غوغاچیلغ اثری یوق در. ویانه‌ده کو-
روشدکلم هب آرباب علم و ادب آلمانلر ایدی. انی کوتو
بر آقاده میانک رتبه‌سنی حائزم و پاریسک برایکی جمعیت
عامیه و طبییه‌سنده اعضاءم. خالص آناطولیلی برترکم،
بناء علیه بو مصادمه داها دوغروسو بو ضرب ادب‌نزلک

دكل محضا ادب ائرى در. بو حقيقت، كره ارضك الك
بو يوك غزته سى اولان (تائمس) دن بدأ ايله هندوستاند،
اوسترايلايه چيقان جرائده قادار كافه اوراق معتبه
طرفدن تصديق ايديلدى. اليوم المده بش بوزه قريه
جرائدك بومسئله دن باحث وشخص عاجزانه مده له دارانه
مطالعاتى حاوى مة قطوعاتى وار. بونلردن هيچ بريسي
حر كتمى، غزته نئحريرانلرى كيي، تقبيح ائمه يوز ملتك،
دواتك شان واعتبارينه بادي زيان كورمه يور. چونكه
هيچ برينك هيئت تحريه سى آره سنده محمودنديم
بكك داييسى وقائم برادري يوق ايدي، ديسهم راضى
اولورميسكز؟ خاير ديه مم. باشقه سبب ده وار. فقط
تركده يكانه اولاراق قالدغنى بيان بو يوردىغكز ادب
ونزاکت، اوسبب مهمى سويله ميه مانع:

هزارگونه سخن در دهان و لب خاموش!

مصاحبه و محاوره نه قادار آزتامل ايديليزسه ايديلسين
زيانى محدود قاير، فقط شوراي امته صوقا جاغكز
حكملرى بر آزدها ميزان انصاف ودقت دن كچيرمك
منفعت و اعتبار آتى كز نامه تمؤ اولونور. تركيده
برچوق خاق ذات والالرينى سور، هر دورلو شائبه دن
آزاده بيابر، و خياللر نده ذات فاضلانلرينى او قادار

یو کسکه چیقار مشلرد درکه بو صرتبه دن سقوط بک مدهش اولور. او مرتبه حرمت و محبتده قالماکزی جان و کولکلدن دیلهرم. بو مرتبهیه، ثباتکزه اصل اولدیکز بو نباتی تقدیر ایتمهک، تعظیم ایله کورمهک « ادب » سزلك در، کفردر، یالکزی بو نبات عالنده بر آزده داها زیاده فسحت داها زیاده بلند و بی ریا کالات ایستر، بر آزده فکرده سلامت و حقیقت لهنده حرکتمده جرات لازم. ایش اون بش کونده بر دورت کوچوک صحیفهک بر غزته فیلاتماقله بیتمز. « فیلاتماقله » دیورم زیرا بیچاره شورای امتک نشر اولونماسندن باشقا هیچ برشیننه دقت اولونمیور. ذاتاً بوامت و ملت کلمه لرینک هیچ طالعی یوق در: نره به کیرسه لر بد بختاق حاضر در. سیاهی و ادبی شیمدی به قادر، منظورم اولانلری ایچنده، بر مقاله سنی کورمه دم که بر اصلیت (originalité) دیمک ایستورم) کوسترسین و فقدان و قوف شائبانندن تماماً بری اولسون. بوندن اوچ هفته اول چیقان نسخه سنده انکلتره دن بحث ایدرکن « انکلتره حکومت سنیه نک تمامیت ملکیه سنی محافظه ایتمک تعهدی مقابله قبریسی جزیره سنی بزدن آلدی. حالبوکه مصری استیلا ایله حکومت سنیه نک تمامیت

ملکيه سنه ، برلين معااهده سندن سوکره ، ايلک تعرض
ايدن ينه انکايزلر اولدی . بولنده اداره محاکمه
ايدیورسکمز ، خلقه ، بونی بر حقیقت اولماق اوزره
تقديم ايدیورسکمز ، پکی بو دوغرومی ؟ دنیاده
انکايزلرک ترکیا حکومتنه قارشى کوسترديکی خير
خواهلمک يوزده برنی ترکیا حکومتی کندی کنديسنه
زايگان ايتمش اولسه ایدی بو کونکی حال پریشانیده
الته بولونمازدق . مصرده اعرابی باشانک ناصل حقیقانه
برفته یه آلت اولاراق عصیان ایتدیکنی بوراده شرحه
حاجت یوق . بو اختلالک ظهورنده انکلتره حکومتی
ایستانبوله فوق العاده سفیر اولاراق (دروموندولف) ی
کوندردی . ومصره سوق عسکر ایدرک اختلالی تسکین
ایتمه سنی حکومتزه توصیه ایتدی . قبول ایدیلمدی ؛
یاخود قبول ایدیلدی ده ینه بر نوع رد دیمک اولان
صالایشله کچیشدیریلدی . اختلال دوام وکسب شدت
ايدیور ، فرانسه ، مصره استیلاجویانه نظرلر آنیور
ایدی . انکلتره بردها حکومت ، سنیه به مصره عسکر
سوقی حقنده کی طلب وتوصیه سنی تکرار ایتدی .
«کلم کلم لاینفع» : ایشک ایچنده ایش واردی .
اونک ایچون عسکر سوق اولونمیوردی ، انکلتره

صوك دفعه اولاراق (آمان مصرالدين كیده جيك سز مستقلاً
عسكر كوندرك ايسته ميورسه كز مشتركاً عسكر سوق
ايدوب تسكين عصيان ايدلم) دیدى . ينه جواب
صواب آلمادى ، كندى كندينه :

لقد اسمعت لونا ديت حياً

واكن لاجيات لمن تنادى .

ديهرك فرانسه يه مراجعت ايتدى ، مصره فرانسزلرله
برابر كيرمك ايسته دى . فرانسزلر ، كندى منقعتلر نجه
عفو ايدلمز بر خطاي سياسي اولماق اوزره ، بو اشتراكى
رد ايتديلر . اوزمان اتكلتره مصرك صاحب مشروعى
اولان تركيدان نا اميد وانكلتره ايجون رقيب دائمى
بولونان فرانسهدن بي پروا اولاراق (اميرال سه ميور)
قومانداسنده بر قاچ پارچه زرهللى كوندردى . امكندريه يني
طوبه طوتدى . قاهره يه كيردى ، اعرابي ياقالادى ،
اعدامنه حك ايتدى ، حك اعدامى خايغه يه تصديق
ايتيردى . دردست اولونديغى زمان اعرابي پاشانك
نزدنده موردى ايستانبول اولان بر طاقم نامه لر
بولوندى . بونامه لرله بو حك اعدام تصديق نامه ي
يمان بر تضاد تشكيل ايدى موردى ! ... صوكره اكلتره
اعرابى يني ، حك اعدامك طرف خلافتناهيدين تصديق

ایدیلیمش اولماسنه رغما ، مؤبد نقیه محکومیتله اکتفا
ایتدی . مصر اشغالنك اك قیصه تاریخی بودر .
جریان قلمه قابیلاراق مقصد خارجه چیقمد ،
صدده کللم :

ایش بویله اولدینی حالدده انصاف بویورک انکلیرلره
تعهدده خیانت جرمی ناصل اسناد ایدیله بیلیر؟ انکلیرلرک
بزه اوزاتدیقلری دست تخلیص وفدا کاری بی بالطالادق .
داها نه یابسنلر؟ انکلیرلر تاویچنده بزى ایکی دفعه
تقسیم و محو مطلق دن قورناردیلر . روسیه ایمراطو-
ریجه سی (بویوک قاهرینه) نك ، ترکیانی تقسیم
خصوصنده دیکر بوتون اوزمانکی اوروپا بویوک حکو-
مترینه قبول ایتدیردیکی تکلیفی انکلتره رد ایتمه مش
اولسه ایدی . شیمدی حکومت عثمانیه نك یرنده یلار
اسه لی تام ایکی یوز سنه اولمش اولوردی .

خلقمزه انکلیرلری فنا طایتماق بویوک کناه
و خطادر .

بویله کیدرسه (شورای امت) ، عادتاً ، باباطاهرک
(معلومات) لرینه ، (ثروت) لرینه میدان او قویاجاق
ینه (شورای امت) ک نسخ اخیره سندن یرنده مندرج
(بولونیا اورماننده برروم ایله محاوره) عنوانی مقاله نك

عرض ابتدیی تضاد لر مستعجبات فیکریه دن در: مداخله
اجنبیه نك عایهنده بولونان شورای امت بوراده مدا-
خلات اجانبی عاداتا اطرا ایدر کورونیور. بویه دلجه
(قادریل) هیچ بردمانده دانس ایدیلمه مشدر. مادام که
مقاله لرینه امضا قویایه هیئت تحریریه کزک شجاعت
ویا ملاحظه سی مساعد اولیور، (شورای امت) ه
مندرج هر مقاله، محررینک اولدینی قادر سزکده
اثر فکر و رایگز عد اولونماق ضروریدر. یا خود بعض
نقاطی فکر و مسلک کزه غیر موافق بر مقاله یی
غزته کزه قویدونگیز وقت آلتنه غزته نامنه بر
مطالعه علاوه اتمه کز لازم کلیر.

یا کلس بیلمک معذور کوروله بیلیر فقط تعلیم
خطا هیچ بر زمان تجویز اولونماز. لسان حقنده کی
بر مقاله ده قدیم شاعر لر مزه پ (ده فادان) ایدی
دینیلیور. ده فادان لردن و ده فادانلق دن بحث اونور کن
ده فادانلقله هیچ مناسبتی اولمایان و بزده سطحی نظر
بعض اشعار غریبه مراقیلیرینک دیلنه دوشمش و بر
داها دوشمش بیلمه مش اولان (فهرنان قره خ) ک
نامی ذکر اولونیور. بو بر بوچوق ستونلق اوزون
مقاله مهمه (!) ده (سیمبولیست) کله سی (ده فادان)
کلمه سیله قاریشدر یا یور. بزده، بالخاصه ده فادانلقه

آموزج اولراق ماضیده ده خالده ده هیج بر شاعر
کوسته ریله منز. بوبله خطالری شورای امت ک بدبخت
قارلرینه تحمیل اتمه یی روا کورمه مه لی در. اک ممتاز
سیمبولیست شاعر لر شرقده وبالخاصه ایرانده
وهندوستانده یتشمشدر. (شوکت) و(عرفی) بوشعرا-
نک اک اول خاطره کلنلرندن در.

فضولی، باقی، ندیم، غالب دده کیبی شاعر لر منز
هر دورلو معناسیله (سیمبولیست) اولمشلر وهیج بر
معناسیله (ده قادان) اولمامشلر در.

فرانسه زمان حاضر شعرای کزیده سندن واک
نافذال نظر منقدر دن محبم کوستاوقن Gustave Kahn
Les Symbolistes et Les Décadents عنوانیله
دورتیوزی متجاوز صحائفدن متشکل بر جلد کتابی
نشر اولونمشدر. مطالعه سنی عاجزانه توصیه ایده نرم.
قسم ادبی سرنامه سی آلتنده شوزای امته درج
ایدیلن منظومه لر ایچینده بک عجمیجه وقسماً غیر
موزون منظومه لرده نظر حیرت وتأسنه کورولویور.
حتی اصلنده موزون اولان ابیات قدیانی ده دوغرو
حفظ و قید ایده جک قادار سلامت طبع کوسته-
ریلمیور بومکتوبم طبع ایدیلیرکن چیقان شورای
امت ک نسخه اخیره سنده :

خملر تہی ، شکستہ سبو ، یوق وجود می
ابتدک اسیر قہوہ بزی ہی زمانہ ہی !
بیت عتیق و مشہوری :

خملر تہی جام شکستہ یوق وجود می
ابتدک بزی اسیر قہوہ ہی زمانہ ہی

صورت غیر موزونہ تبدیل و تخریب ایدیلمش. [۱]
بونی او قویانلرک ہیئت تخریرہ کزده یا وزن
آشنا کیمسہ یوق ، یا خود یازیلان مقاله لر قبل الطبع
دقتله او قومایہ آرتق تنزل ایدیلمیوردیمہ سی ضروری در .
برنجی شقہ احتمال یوق چونکہ ہیئت تخریرہ کز
میانندہ [لیال کریزان] شاعر ازہار-اسلوبی حسین
سیرت بک وار . بو حالده قصور ، دقتسزلکہ عائد
قالیور . دقتسزلکہ اسباب فیزیولوژیائیہ و نتائج
اجتماعیہ سی ذات والاری بک اعلا بیلیرسکز .

(۱) مشہور (کتنہ Goethe) شعر وانشاددن

آکلامایانلرہ قارشئ بک شدید برلسان استعمال ایتمش ،
Wer der Dichtkunst Stimme nicht vernimmt
Ist ein Barbar er sei auch, wer er sei.

صدای شعری آکلامایان کیم اولورسہ اولسون ، بر
بارباردر « دیمشدرہ افراط پرولسکی جہتیلہ بو طرز حکم
ورؤیتہ اشتراک ایتمک جائز اولماز . معلم ناجی افندی مرحوم
وزن ناآشنالرہ «اعوجاج طبیعت اربابی» دیمککہ اکتفا ایدر
ایدی . رحمة اللہ علیہ .

بیلیم که هر شیئی از چوق تحریف ایتک دن باشقا ارائه اصلیت ایتک وسیله سی بولونمیورمی که بر عسکری مقاله کزده ده، عزم و جلال جوانمردانه سنه بیک کره سجده بر تعظیم اولدینم و بر یار جانک :

« بر حقه قوشارکن بوتون احرار

اولمشدی او احراره علمدار »

دیه یادوتبجیل ایتکی شهید سر بلند علمدار مصطفی

باشانک نامی (بیراقدار) ه تحویل ایدیلمش .

تکرار ایدیورم :

شورای امتده کرک ادبی، کرک سیاسی، اساسیجه

براطلاع ودقت اثری اولان بر مقاله پک آز کورولپور.

مقصد عاجزانه تنقید ایله بیلکیچلک طاسلامق قطعاً

دکل در . مرادم آنجاق نظر دقت ریاست پناهیلرینی

خیر خواهانه جاب ایتک در. انسان - معلوم در که -

خطادن سالم اولاماز فقط عالمه درس غلط وخطا

ویره سی بویوک براعتساف اولمازمی؟ کچلم دیگر بر

ادعا کزه :

بنده کز ایچون « حیثیت شخصیه به اهمیت

ویرمیور، پادشاهدن پاره آلدیجه دوموزدن بر قیل

داها چکدم دیمکله اکتفا ایدیور » بویورویورسکز

حیثیت ذاتیه به اهمیت ویرمه دیکه نه دلیلکزر وار ؟
اگر بنده کز حیثیت ذاتیه به رعایت اتمه سه ایدم محمود
ندی می دو کوب مأموریت و معاشی چیکنه مزد م و حیثیت
ذاتیه اصحابندن اولماسه ایدم حکومت بنده کزی در حال
عزل ایتمزدی. او دورلو مأمورلر - بیلیرسکزر آ -
جنایتلر ایشلرده نه عزل اولونماز، بالعکس ترفیع
و ترقی ایدر. چونکه زمانمزده غریبده ده، شرفده ده
آز چوق، لازم اولان توقع دکل تواضع در. حکومتک
بلا تاخر بنده کزی عزل اتمه سی قادر حقمده حسن
شهادت ایده جک ونه دورلو مأمور قالمش اولدیغمی
کوسته ره جک یینه مسعوده بولماق نیجه ممکن دکلدی.
دوموز قیلی چکمک سوزینه کلینتجه : بویله سوز نیم
آغزیمه دنیاده یاقیشماز که سویله یم. او سوزی، سزک
تعبیر کزجه «خو واردلر» تکرار ایدر. ثانیاً بنده کز
او قادر نعمت ناشناسمی یم که آلدیغم پاره نک ملت
پاره سی اولدیغنی و ملت اولماسه پادشاهک بیله آجلقدن
اوله جکئی بیامه یم، بنده کزه ویریلن پاره نک دوموز
قیلی دکل بلکه اناطولی ده بعضاً دریسيله، اتيله برابر
قیرپیلان بیچاره ایکی آیاقلی قویونلرک یوکی در. تداخلده
قالانلر حسابدن چیقاریلانجه شهری المکجن آلی یوز

فرائق آلیرکن بو پاره نك نه کوز یاشلریله ایصلانمش
نه اوکسوز قیزلرک ، قوجهلری تسالیاده ، یمنده ،
شوراده بوراده سیئات اداردنک قربانی اولمش درل
قادیئلرک صاحبلرندن کسيلمش پاره لر اولدیغنی هیج
برزمان خاطرمدن چیقارمدم. اک ضروری حوائجی
تسویه دن سوکره آرتان مقدارینی وطنمه خدمت
یولنده صرف ایتمک ایچون صاقلادم. حیثیت ذاتیه
رعایت ایتمه دیکم مأموریت المامی ؟ . نقام اولان طرابلس
غریبه اوزون بر مدت زندانده قالدیقن و (فیزان)ه
کونده ریلوب اوراده وقت ایتمه ریلیمک احتمالی ، اجل
قضا کیبی ، اوکمه کوروندکن سوکره ، اجرای
طبابتله قازاندیغم یوز اللی لیرادن عبارت بر نقد ایله
(طونس)ه و اورادن (پاریس)ه کادم . داهال (طونس)ک
(مهديه) شهرنده ایکن مراد بک و رفقا سنک حکومت
سنیه ایله عقد متارکه ایدوب ایستانبوله کیده جکلرینی ،
اینانمایارق ، برغزته ده او قودم . بو نفی مضاعف
اختیاری نك محرکی بر ترک فرقه مخالفه سنه اوروباده
وکالت ایتمک کیبی متجاسرلرینی اکثریا عالمه مسخره
اولماق تهلمک سنه دوشورن بر جرأت دکلدی ؛ اللهه
عیان درکه بنده کنز کندمده اولیاقت و بضاعیه هیج

بر زمان کورمه به جسارت ایده مردم. اوروپاده میدانده
ذات عالی ءفاضلانهلرندن باشقا مراد بك، چوروك صولی
احمد بك، سايمان نظيف بك و مرده علمای دینمزدن اولوب
عریجه و ترکیه [قانون اساسی] غزته سنی احیاییدن خواجه
محمد قدری افندی کیبی معروف و ممتاز ذوات واردی.
مقدم، المده بولونان یوزاللی لیرا ایله برسنه پاریسده
قالب امراض عینیه ده کسب اختصاص و بالاخره قبریسه
چکیلوب اوراده اجرای طبابتله ناپارهء معیشتی تدارك
ایتمک و بضاعه و اقتدارمک مساعد اولدینی درجه ده
افکار عدل و حریتی تعمیمه جالیشماق ایدی. فقط
پاریسه مواصلتمده ایلمک و صوک دفعه مراد بك ایله
همرواتی، ایستانبوله کیتتمک اوزره شوهرن دو فر
ایستاسیوننده کوردیم. حکومه تمزك اجراءت عدالتکله
رانده بولوناجاغی وعدی مقابنده، صرف قولی اولان
دار الحربلرینی ترك ایله. عمل خیرده بولوناسسندن
نومید اولدوقلرینی اعلان ایستدکاری حاکم مطاق العنازك
النه عنافلرینی تسایم ایدیورلردی. اوزمانکی اعتقاد و حسیا
تمجه بر مخالفت قولیه حائز اهمیت ایدی. بورجمت قهقریه
باشمی آلور ایچنده براقدی. مراد بك بیچاره سنی اوضاع
و کفتار منفعلانه مله يك اینجیتدم. مراد بکه بیچاره

دیورم . اگر بچاره اولماسهیدی . اویله شانلی - و بک
بادهوادن - بر « شهید ذی حیات » اولدوقدن سوکره
بویله مردار بر اولوم ایله اتحار اتمزدی . مراد بک
کیتمش ، برداها کلمه مک اوزره کیتمشدی . هنوز
« سهن ژهرمه ن » ده (دوردنچی هانری) کاشانه سنده
اقامت ایتمکده اولان مبعوث ویاور پادشاهی فریق احمد
جلال الدین پاشا ، بنده کزی ، کوروش مک اوزره ،
دعوتده دوام واصرار ایدیوردی . بنده کز قبولدن
امتناعده مصر ایلم ، نهایت بک سودیکم واسلوب
ناثرانه سنده کی جیادت و فیض جوشا جوش شو صوک
یاریم عصرده کان ارباب قلممزدن هیچ رینه میسر اولمایان
محمد سلیمان نظیف بکک توسطی اوزرینه احمد جلال
الدین پاشا ایله ملاقاته راضی اولدم . نه یاپه جاغمی
صوردی . نه ایچون کلمش ونه یایمیه مجبور اولمش
بولوندیغمی سویله دم . یایمیه مجبور اولمش بولوندیغم شی
قوی لرك ترك ایتدیکی دارالحربه ، ناتوانلغمه باقما یاراق
آتیلماق دی . پاشا ، اصلاحات اجرا ایدیله جکنی و ذات
شاهانه بی اغضاب ایتمه یوب ، آلتی آی ساکن براقاق
لازم کلدیکنی حال و شاننه مناسب لسان ایله تکرار
ایتدی . بنده کز اوج ای احوالی ترصد ایتدیکن

صوكره محبوسلرك تخايه سيباني ، مفيلرك اعاده ايديله يكتي ، مطبوعاته مناسب بر درجه ده سر بسقي و پربلديكتي كورمه ديكم حاليه هر دورلو انشريات مخا-
لفتكارانه يه چالشا جاعمي بيان ايدرك چي قدم . صرف
لاقيردي ايله باخصوص بزم كبي عجزه نك لاقيردي سيلاه
استبدادي ييقماق امكاننه قائل اولديغم او زمانلر نه
مسهود زمانلر مدي .

پاريسي ترك ايندم ، بقيه السيف المذهب اولاراق
برقاج وطنداشك بولونديني وهيزان ومشورنك محل
طبي اولان (جنوره) يه چكيليم . اوج آياق مدت
انتظاري كچيرمه باشلادم . برنجي آينده نجيب ملحمه
افندي ذات شاهانه طرفدن صورت مخصوصه ده
(جنوره) يه كونده ريبلدي . او زمان پاريس سفارتي
مستشاري اولان نجيب ملحمه افندي ، بروكسل
سفارتي ايكننجي كاتبي علي كمال بكى مستصحباً ككشدي .
بركون انتشاري مصمم اولان غزته نك اداره خانه سنده
اوطوروركن علي كمال بك كوروندي . « پاريسدن كليورم
نجيب افندي ايله برابر كلدم . مأموريت مخصوصه ايله
كلدي سزكله كوروشمك ايستيور . » ديدى . بودعوت
ملاقاتي قبول وعدم قبولده متردد ايندم ، « نه تردد

ایدیورسکز حریف ایسته دیککزی یاپدیره جاق ،
عربه آشغیده هایدی کیده لم ، دیدی . نهایت برابر
کیتدم . نجیب افندی ، ذات شاهانه نك حقمده کی توجهها -
تندن ، تقدیر اتندن سوزه باشلایه راق ، لوندوره ابله
پاریس سفارتلری مستئنا دیگر سفارات سئیده دن
ایستدیکم بر سفارتك باش کابلکنه سکسان لیرا معاشله
تعینم مراد هایون اولدیغنی . چولوق چوجوق مقو -
له سنه قاریشمام لازمکلدیکنی . . . . . یاره یه احتیاجم
وارسه شخصی بر معاونت وطنداشانه اولماق اوزره
کندی کیسه سندن بر ایکی بیک فرانق تقدیم ایتمه یه
آماده اولدیغنی ، علاوه ایتمدی . ملاقات و محاوره ده
جنوره نك (مون بلان) سوقا غنده ۶ نومرولو (بانسیون
ریشارده) نامنده کی مسافر خانه سئنده واقع اولدی .
جواباً : یاره یه احتیاجم یوق . شخصی هیچ بر
مطلبمده یوقدر . ذات شاهانه نك محبوسین سیاسیهمزی
مرحه عفو بویورمالرینی ، منقیلری ترفیه ایتمه لرینی
مطبوعاته ، روسیه ده اولدیغنی قادار اولسون ، سر بسقی
ویرمه لرینی استرحام ایده رم . استرحامتم قبول بویو -
رولدیغنی حالده ، معیشتمه کافی بر مقدار معاشی کمال
شکرانله قبول ایده رم . معشوقه وجدانم ایلان ادبیات

و فون ایله اشتغال ایتمک اوزره اررپاده بر طرفه چکیلیرم. شیمدیکی حالدده هیج بر معاش و ماموریت قبول ایدهمه. ذات شاهانه نك توجهات و تقدیراتنه عرض تشکر ایدهرم. بومستر حاتم مملکتته نافع اولدینی قادرده ذات شاهانه یه مفید اولور. ذات شاهانه بونلرک سبیلنی تخلیه ایتمکله بعضری ایچون زهره بعضری ایچونده رأفت کوسترمش اولور. خشنود. سزلق شخصدن زیاده مسلکله عاندر. مسلکک و خامتی ده تلافیسی بلکه هیج میسر اولامایاجاق اولان ملک و اعتباری ضایعات مهمه متسلسله مز ایله ثابت در، دیدم. «سزک آرزو کز محبوسلرک منفیلرک تخلیه و عفوی می؟ او یله ایسه تبریک ایدهرم اونو افندمز کال لطفندن شیمادی فرمان بویورورلر» علی کال بکه خطاباً: «همان تلغرافله یازیکز، ماین کاتی کامل بکه آدرسه ایدیگز، تلغرافی بنامضالایم. جودت بک ایچون سکیز بیک غروش معاش یازیکز. طلبه ایچون اوچر یوز فرانق. اونلر (برلین)ه کیده جکلر» دیدی. بوتلغراف کیتدی بر قاج کون نجیب ملحمه افندی جنورده بکله دکدن سوکره پاریسه دوندی. آزه دن بلکه بر آی کچه شدی. محبوسلرک منفیلرک تخلیه

سیلندن هیج برسس یوقدی. برکون نجیب. لمحہ
افسردن ینہ (پانسیون ریشارده) دن مرسل بر
مکتوب آلم ، بنده کزی ملاقاتہ دعوت ایدیوردی.
ایشک بوش برکار کذارلق کوسترمک وبالآخرہ دسترس
اولدینی، غلطہ تونلی امتیازینی، تمیداً آماق دن عبارت
اولدینی آکلادیغمدن موضوعی بو قیرق بیک ایرالق
امتیازی یاقلاماق وبنده کزه سکسان لیرا معاشلی
وأمورتی تقدیم ایتمکن عبارت اولان دعوت
ملاقاتی رد ایتدم. فرانسرجه یازلمش اولان اودعوت
نامه نك اصلی ومعذرت بیانله دعوت واقعه یه اجابت
ایده مه یه جکمی اشعاراً کوندردیکم جوابک صورتی
تردمده موجوددر .

بوندن صوکره ترک نشریات ایله بر مأموریت
قبول ایتهم ایچون اراده سنیه ایله (پاریس) دن ،
(ایستانبول) دن ، (بروکسل) دن و (برلین) دن مبعوث
میانجیلر اکسیک اولمادی . جمله سننه عینی جوابده
بولوندم (عثمانلی) تأسس ایتمش ، دوام ایدیوردی .
فقط ایستانبولده تضییق وشدت هر دورلو معناسیله
اجرا اولونیور ، نیجه عائله لر ویران وکریان اولیور
ایدی . نهایت بربرستان قلعه سنده زنجیر بند آلتش بو
قادار محکومین سیاسیہ نك تخلیه سیلاریله رتبه و ماہو .

ریتلرینک اءدهسى حقهءه بر ارادهٔ سنیه استحصانه
احمد جلال الءین پاشانك دلائله میسر اولدم .
بو ارادهءك صدوريله محكومین سیاسیهءك عفوی
احمد جلال الءین پاشا طرفءن بنءه كزه صو-
رت مخصوصهءه تبشیر و اشعار ایءیلءى . بو مکتوب
زءمءه محفوظءر . و اوتهءن برى منافع شخصیهءن
زیاءه عمومك منافعى المءن كلءىكى و حال و زمانك مساعد
اولءىغى درجهءه ، استحصاله چالشءیغى تأیءهءمعین
و نأقءن اولور . (شورای امت) غزنهءسى محررین
سابقهءن و شبان فاضلهءن یوسف و فرید افءیلر
طاب ناچیزانهءه زندانءن قوزءولان او مظلومین
ممتازهءن در . دیگر آلمش بو قءار محكومك اسملری
ایه صفتلری فرانزجه (عءانلى) غزنهءنك صوك
نسخهءنءه Forteresse de Tripoli عنوانلى و امضای
عاجزى آلمءه منءرج بر مقالهءه مءیلءر .
نشریات مخالفتكارانهءه باشلائیلى ایكى سنه
اولمءى . بو ایكى سنه طرفءه آجى و یأس انكیز
بك چوق تجربهءلر كچیرهءم . بر چوق دفعهءلر :

اصلاح حال معشر انسان امللری
موقوف ایتمش قیوء محالات بستهءه ،
ای اشك مرءت آقا جاقسین الی الابد :
بو قءر شفا امیدى بو عءمان خستهءه !

دیمشدم و بوفریادی تکرار ایتشدم ، آکلادیم که
قارلری یوز عددینی کچمهین قورو سوزلرله ، قورو
قنارله آب و تاب و یرمک محال اندر محال . او قادر
کزیده محکومین سیاسیونک تخلصنه بر درجه یه قادر
تر فیهنه موفق ده اولونجه حکومت سینه نک بر ما موریت
قبولم حقنده کی تکلیفی قبول ایتدم . مختصر فتمط محض
حقیقت اولان شو کوچوک حکایه حال کوسته ریر که
ساده قورو سوزله و باخصوص ایشیتدیر یله مهین ، قورو
سوزلرله ماتک طالعی ، حکومتک محرکنی دکشیدیر .
مک ممکن اولامایا جانغنی آکلادیم دقیقه قادر هر
لطف شخصی یی رد ایتدم . هر محرومیت هر محنته
قاتلاندیم اوت هر دورلو معناسیله هر محرومیت و محنته
کوکس کردم ،

بداملر نعم و ناز ایله بسلسینلر
ظالمک ذل ایله تعقیب ایدره ک ایستکنی ؛
بز مرجع بولورز ای صمدی حریت!
یمه یی فقر ایله غربتده قورو اککلکی .

دیدم : بوسوزلر قعر روحندن فیشقیردی . بونا الله
شاهددر . اکر ، آنجاق صوک دقیقه حیاتده فارغ
اولاجانم تحصیلمه مستند ، بضاعه علمیه عاجزانهمک بلشقل

فائده‌لر کتیره جکته قائل اولماسه یدم هپ غزته جیلکده دوام ایدردم، ملتنی اویاندیرماق ایسته‌ین هر صاحب علم وانتصاح کبی بر طرفه چکیله رک بر چوق ملتیری اویاندیران اثرلری ترجمه ایتک مسلیکنی اختیار ایتزدم.

« سرلری قیدینه دوشدی بوقادار سربازان

محرر عزمده تک باشمزه بز قانق »

دبیه تظلمه حق ویردجک زمانلر کوردک. آه ای یار جان، سکوتی! سنک روح شهیدک بونا شاهددر. غزته مزیری اوقوماق شوپله طورسون اسمنی اینیتمک ایچون کیمسه ده زهره قالماشدی آرتق فرانسلرک Propagande par le fait دیدیکلری وبرصمیمیت‌نامه وطریق مناسبی ایله اجرا ایدیندیکی حالده یکانه چاره مؤثر اولان نشریات فعلیه‌نک اجرایی نه‌قادر اوزاق در دوشونم‌لی.

سزده پاریس دن قوغولماق قورقوسیه شدتلی مقاله‌لری (مشورت) ه قوی‌نامه راضی اولما بوردیکز. اوروپانک قلبکاه حریت‌نده یاشایان سزک کبی بر ذات بویله جبان‌ت کویسته‌ریرسه، بر امریله بشیوزبیک سون کوی تفتکاره طاقدیران، کیف وفرمانی تقیید ایده‌جک هیچ بر قانون، هیچ بر محکمه بواونمایان بر حکمدار مطلق

العنانك تحت حكم و تابعیتندہ چورویں فقرا رجھلادن
نه نشریات فملیه بکله یه بیلیردك! انقلاب تاریخی
میدانده: عوام کندی کندینه هیچ بر زمار، هیچ بر
ای انقلاب وجوده کتیره مه مشدر. آنجانی بویوک،
صمیمی محرکارك آلتی اولمشدر. بز (بروتوس
Brutus) اولماسه یدی روما جمهوریت یوزی کور-
مه یه جك، (تارکون) لرك مظالمی آلتنده ایكله مکده دوام
ایده جکدی. روماده نه شنیع جنایتلر اجرا اولونمادی!
Lucrece ك هتك عصمتی کیفیتی نه فادار غلیان افکن
بروقمه ایدی، موقت بر هیجان دن باشقا خلقک
روحند، برشی حاصل ایتمه دی.

فرانسه انقلاب کیری، ده کوزدن کچیر یانجه آکلاشیلیرکه
دانتون Danton کچی سرفشان لر اولماسه یدی (روصو).
لرك (وولتئر) لرك آثار و مواعظی ایله فیضیاب حصول
ولان استعداد احرارانه حیز فعله چیقمازدی.
هله بو کونکی تنظیمات دیو-اندام عسکری یه قارشی،
قیام اهالی ممکن اولسه ده بر ضربده شکل حکومتی
دکیشدیره بیلمک متعسر در.

ارمنی قتالی انساننده، اندیشه سلامت نفس ایله
تلاشه دوشن ذات شاهانه یه آلمانیا ایمپراطور حاضری:

«قوماندام آلتنده بولونان آلتی قول اردوم ذات شاهانه کزی محافظه ایچون آماده در.» دییه بر تلغراف چکمشدی .

بو وعد و تأمینك جنس و اهمیتی بوراده تعیین و تحلیل ایتمه به حاجت یوق. شو قادار سهویله مدن کچه مم، که بولطف و کرم، شخصی دکل موقعه و او موقعه بولونان صاحب زمانك مسلککنه در؛ کندی ملتندن، کندی تبعه سندن زیاده (کیوم ثانی) نک تبعه سنه بذل مرؤت ایدن ذاتک مسلککنه در. ترکیاده صاحب حکم و زمانك اسمی (ناصر)، (عباس) و یا (هامپارسون) ده اولسه ایدی، آلمانلره بول کیسه دن امتیازلر و یرمک، مالکانه لر کشاد ایتمک شرطیله، بو وعد و تأمینه مظهر اولوردی .

پاریسده اوطوروب ای اهالی پادشاه سهویله در بویله در دییه یازماق و صوکره اونی ده اهالی به دکل کندی کندیمزه او قوتماق ایله بویله بر آدمه نه یاپه بیلیرز؟ فعلی وجوده کتیرن قول در؛ بونی کیم انکار ایده بیلیر؟ فقط تولید فعل ایده بیلمک استعدادینی حائر اولان سوزلر، فکرلر آنجاق او فکرلر، او سوزلردر، که متفکر و قائللری، بر احتیاج مبهم حائده، قلملری

فیرلاتوب قبلیجه صاریامایه ووعظ ایتدی بکری حریت
یولنه قانلرینی دوکمه یه آماده بولونور . یورک ذن کلن
اوسوزلر ، نه قادار صناعتسز ، نه قادار قابا صابا
اولسه ده امین اولک ، که انفس و آفاتی بر غضب
عدوی ایله تیرتمکده ، پارلاق لکن حرارت
قلب ایله محرور اولمایان سوزلره بک چوق تقدم
ایدر ، فقط ، یالکز او سوزلر . عمرکزده ، برکون
فکرکز یولنه محبوس اولدی کیمی ؟ ایستانبولده ،
مختلف تاریخلرده ، من حیث المجموع ، دورتیوز کون
محبوسیت کچیردکن صوکره منقام اولان بربرستانده
قلعه بند بولنیوردم . فرانسزجه *Dépêche Tunisienne*
غزته سنده شو تلغرافی ، هیجانلرله ، او قودم :

« رادوسده قلعه بند بر رفیقنی قاجیرماق اوزره
خفیا رادوسه چیقان رضابک ضابطه محلیه طرفدن
طایناراق توقیف وتحت الحفظ ایستانبوله سوق
اولونمشدر . » بوتلغرافی او قودنیغ وقت هم متأثر هم
محظوظ اولمشدم . بیان دن مستغز درکه سبب محظوظیم
حسیاتی فعلیاته منقاب اولاجاق قادار شدید ارباب عدل
ودادک یتیشمه یه باشلادیغی خدو صنده متحصل زعمم
ایدی . طوتولان ذاتک ذات والاری اولمایوب ایوم

مصرده بولونان بحريه ضابطانندن قاپودان على رضا
بك اولدينى بالاخره آكلاشيلدى.

بزده اره ميلرده اولدينى قادارده يوركلى آدم
كورولمه دى (١) ماكدونىالى لرك حالى بك تازده، كوز
اوكنده . « بوكون ، ميدان ، بلاضعف ورجعت ،
فعلياتك دره ، دين جوانمردك فكرنده يم . اكسونوك
فعل اك پارلاق قولدن دها . شمشع وداها مؤثردر .
كريد غزته نشرى سايه سنده مى كسب استقلال ايتدى ؟
آره يقالى لركلمات سايه سنده مى مستقل بر حكومت
ويا حكومات اولديلر ؟ ايجمزده طفره فروشلقله
دكل ، بحق

والخيل والليل والبيداء تعرفنى
والسيف والرمح والقرطاس والقلم

دين آدملر بولونما ديقجه سسلرمن « بك بيضه وصد
هزار دعوى ! » قولنه ماصدق ارلان ماكيان ولوله سندن
باشقا برشى اولماز ؛ اولامايا جاغى ده ثابت اولدى .

بوسوز مدن بعض ارمنى وطنداش لرمزك حركت مهلكه
غافلانه لىنى تصويب ايتديكم آكلاشيلما سين . ملت ومملكنتك
بقا وسلاه تنى عادل وقوى برحكومت عثمانيه دن باشقه ، بربرده
كورن ، ارمنى ، ذاتا نه وطنداش در نه ده بجه دكرلى در .

نشریات ، بهیچه نك ، یوقاریده ده سویله دیکم ، وجهله
مستعد هیجان اولاندراوزه رینه اجرای تاثیر ایده جکی ،
بدیی . فقط تهیجه مستعد خلق نروده ؛ اول خلقی او
استعداده مظهر اتمهلی . صوکره او استعدادك فاعایته
کتیر یلمه سی فولای اولایلیر . بعض ایستاتیسیتیکلره
کوره ترکیاده او قور یازار و او قودیفنی آکلار افرادك
عددی یوزده برنستنده در نه حاجت ، یازدیفنی حرمت
و استفاده ایله او قوتایلین ارباب قلممزك دورت بش
کیشیدن عبارت اولدیفنی میدانده درفتاسلوا ...

معاشی ارن سنه دنبری بش آلتی یوز غروش
قالدیفنی و (شورای دیات) ه کچه مه دیککی ایچون
پاریسده کی (شورای امن) ه عرض محبت ایدن بعض
ناخشنودلرمی بویچاره خلقه حریت آلدیراجاق ؟
پکی نه یامالی ؟! اللرمزی قویونلرمزه صوقوب
سیرجیمی ارلمالی یز ؟ دییه جکسکیز ، قطعیا خایر . دولت
وملتی اصلاح و ایقاظ ایله معقول و سلامت بخش بر
اداره یه ، بر مدرکیته وجود ویرمکن عبارت اولان
مقصده وصول ایچون ایلك طوتولان یولك بر رتج
اولدیفنی کوردك . بر کره طوتدیغ یولدن دو نم دیوبده
باشمزی طاشله طوقوشدورماقی ، یوقسه مقصده

چيقار داهای قيصه و یا داهای اوزون فقط داهای امین
بر طریق آخر ارامانی کار عاقل در؟ بومقصد کیدن
هر یولک نام و سکارانه اولاجانی سویله مه یه حاجت
بیله کورمه م.

ایشته بومعاقله ایله در که اون سنه یه قریب برمدت
ترکیاده آز چوق قولاً و برقاج سنه ده اوروباده قلماً
مخالفتده بولوندو قدن و ضایع ایدیلن عمر وسی
ایله متناسب هیچ بر نفع عمومی حاصل ایدیلمه دیکنی
اکلاد قدن سوکره طریق خدمتی دیکشدرمه یه قرار
ویردم: کوردم که ارلدورد کلریمز عافیت تامه اوزره ؛
اوزمان بر طرفه چکیلوب استقیلاً نافع اولمایه حصر
آمال ایتدم .

حیات و طبیعت قوانینک مقتضیات قطعیه سندن
اولاراق، بوحال چوق کچمه دن انقلاب ایدمه جک ،
اوقور یازار اولانلرک اوکنه انوار صاحباق زمانی
کلمش بولوناجاق، بودور جدید، بودور بهت و بجران
اولاجاق در . فکر عاجزانه محه ملتک طالع آتیبی
او ایلك سنه لرده تعیین و تقریر ایدیله جک در . بودور
قریب ایچون بریلان حاضر لاماق اک مهم واک مشکل
وظائفدن در . عدلیه مزك ، بحریه مزك ، حربیه مزك
حالی نه قادار موجب اندیشه در! اردولر مزه ، آناسنک

رحمنده ایکن ملازم ویکرمی یاشنده ایکن لوا یاییلمش
 جوانلروپهلوانلر ایله طولو. بوتون شعبات اور دولتی
 بو مخلوقات طفیلیه و مهلکه دن تطهیر صورتی تقریر ایتمک
 ایشی آزمهم دکلد رصانیرم. بدایه یالکز پایتخنده و بویوک
 شهرلرده اولسون حقوق انسانیه و اجتماعیه سنی بحق طانیر
 و نفس حره یه مالک برنسل صاف وجوده کتیرمک
 چاره سی دوشونولمه لی دزه بنده کز بو مقصده چاره
 وصول اولاراق بر حکیم ک (علم انسان) دییه تعریف
 ایتدیکی ادبیات دن باشقا بر شی کورمه یورم: حقیقی
 ادبیات، روحلره ویره جکی حساسیت سالمه و افعال
 عالیجنابانه و فضیلت کارانه یه، کوسته ره جکی، نمونه امثاللر
 ایله برنسل عالی تولید ایتمه یه مستعددر. بویولده آتارک
 انتشارینه، حکومت هر نه قادر مائل استبداد اولسه ده
 ینه، معانته ده پک شدت کوسترمک دن صیقیلیر. خلقک
 روحنه لذت ادبیاتی طانیرماق ایچون پک چوق
 سنه لرده لازم دکلدیر. فکر عاجزانه بجه خلقه برکیجه
 کمال بک مرحومک (سیایستره سنی) یاخود و یقتوره و غونک
 (قرال اکلنه نیور Le Roi s'amuse) نی تیاروده
 تماشا ایتدیرمک، اون سنه (شورای امت) طبع ایتدیر-
 مک دن داها مؤثردر. بونقطه ملاحظه دن حرکتله

او کبی آثارى لسانمزه نقله حصر نظر ایتدم. یكون صحائفی اوج بیکی بکن (کیوم تهل)، (استباد)، (هاملهت)، (شیلون مجبوسى) (روح الاقوام)، (حکمدار وادبیات)، (ماق بهت) (قرال لیر) (رهبر مداوات عینیه) (اختیار لک حفظ صحتی) کتب مترجمه سندن باشقا هر برى الك اشاعی بوزاللی شرحیفه لک اوجی مطبوع ایکیسی در دست طبع بش جلد فرانسه ترجمه بر جلدده ترجمه مجموعه اشعار او ایام اعزاز لک یادکار مساعیمی در. محضا تحذیث نعمت ربانی مقامنده اولاراق شونی سوبله لی یم که بو کتب مترجمه ومولفه عاجزی یاربم عصر لاق بر حیات محصولی دکل در. بیک درلو تأثرات ایله بکن صوک بر قچ سنه مک ثمراتیدر. غزته جیلکدن چکیلدیکدن صوکره کی ثمرات سعیمک بر قسمی ایشته بونلر. اوندن اولکیلرایسه فرانسه ترجمه وترجمه (عثمانلی) و (مشورت) ایله (قانون اساسی) و (صدای ملت) غزته لرینک وبرچوق فرانسه مجامیع علمیه وادبیه سنک صحائفنده مدفون ویا معمر در. شیمدی، بیلمم بنده کزک حیثیت شخصیه به رعایت ایتمه دیکم زرده؟ جنایتیم مأموریت دولته کچدیکم ایسه بنده کز بونی قباحت بیله بولما بورم. مأموریته کچمکله

حریت و عدالت نه پرستش کارلق دن نه ده پرستارلق دن
کچمه دم . دولت و ملت ه فعلاً خدمت ایتمکه مساعد
و وظیفه لی بر مأموریت آلمادینغه غفلت ایتشم . سیاسی
مأمور لر منزی مسلک دن ینیشدیکلری جهته او وریسیاسیه
بنده کزدن داها زیاده واقف صاندم . فقط کندیغه
خدمت و وظیفه تعیین ایتمکه پک تأخر ایتمه مش
و بیت المالدن معاش الوپ بوش او طور مامش اولدیغم
اوروپاده ، دردست تأسیس مطبعه من ایشله میه
باشلا نیجه داها زیاده ثابت اولور . بو مطبعه از جمله
اوروپا آثار ادبیه و علمیه سنی ترکیه اولاراق وطنمزه
نقل و ایثار ایتیه حصر اشتغال ایدم چک در . ملتک
هانکی پاره سی بوندن دها این بر موضعه صرف
اولونمشدر ؟ ارنیلرک اطراف جهانده آثار علمیه
و ادبیه طبع و نشرینه مخصوص ، او «سانسور» دینیان
وبای معنوی دن محفوظ و مستقل مطبعه لری وار ، هله
آوستریاده ، فرانسه ده ، انگلترده ، ایتالیا ده ، آمریقاده
مؤسس و هربری قیرق الی بیک لیرالق ادوات طبعیه ایله
مجهز دار الطباعه لری موجود . (و نه دیک)
(و یانه) ده کی مطبعه لری بوتون «قلاسیک» آثار ادبیه یی
ارمنیجه یه نقل و ایثار ایتمشدر . بزم ایسه بو دورلو

مؤسسات خیریه ہر ملت دن زیادہ احتیاجمزد وار
اور ربانک سینہ حریتندہ قورولاجق بویلہ بر مطبعہ
ترکیہ مؤسسات خیریه نك الك خیرلیسی عد اولونامالی۔
میدر؟ متنوع حروفاتیله، متعدد ماکنه سیله، یالکز
مات عثمانیه ایچون دکل حروفات مستعمله سی عرب
حروفاتی اولان ایران، افغان، فاس، قازان قارداش۔
لرمز ایچونده مفید اولابیلہ جک در و مقصد صمیمی
عاجزانہم، اضماره حاجت یوق، ممکن اولدینی قادار
بو تون عالم اسلام ایچون نافع اولماق در: عالم عسکریده
طوب باطاریاسی نه ایسه عالم فکردده مطبعه اودر۔
عالم اسلامه عرض خدمت املیلہ بویلہ بر مطبعه
تأسیسی اون سنه دن بری روحی تہیز و تغذیہ ایدن
برخولیبای مبارک ایدی۔

دنیاہہ مسلمانلر قادار بی کس و بی خبر و ہر
دورلو مرحمت و اہتمامہ محتاج ولایق ہانکی امت وار؟
(المؤمنون اخوہ) حکم بلندی ایلہ یکدیگرہ
قارداش ایدیان، قلوب و آمالی برلشدیریلن مسلمانلر
آرہ سنده کی بوشقاق، بو غیرت دینیہ و ملیہ دن محرومیت
نہ در؟

اندلس حکومت اسلامیه سنک محو ایدیلمہ سنہ
حکومتہ مز بی دلانہ سیرجی اولدی۔ او زمانلر سلطنتلر

بولونان (بایزیدثانی)؛ اندلسی دینداشلمزندن کلان فریاد
استمدادی کمال محظوظیت و بی قیدی ایله دیکله دی، و دنیا ده
بر حکومت اسلامییه کافی در. « یوانده سفلی بر مطالعه
در میان ایده رک کوچوک روحلیق کوستردی (۱) ۱۴۹۲
تاریخ میلادیسنه مصادف بو دور سلطنت عثمانیده ،
اوافق بر حرکت غیرت کارانه مز (فر دیناند) و (ایزابه لالا)-
بی تار مار ایده رک اندلس حکومت اسلامییه سنی تخلیص
و تحکیمه کافی اولوردی.

۱۵۵۲ سنه میلادیسنه (مدهش ایوان)
(Jean le Terrible) طرفندن قازان مسلمان لرینک
استیلایه اوغرا ایلدینی زمان (یادکار خان) ک سلطان
مراد نالت دن استمدادی ده بویله جه اثرسز قالمشدی .
قققاسیاده قهرمان محترم شیخ شامل قومانداسنده
بر آووج چرا کس مسلمنه قیرق سنه موسقوفلرله
دوکوشدی . امداد لرینه کیتمه دک و او زمان امداد ایتیه ده
پک اعلا مقتدر ایدک . جزا اوردن ، تونس دن هیج بحث

(۱) شهنامه آثار اطلاقنه شایان بر درجه ده بلیغ
ومؤثر اولوب اندلس اخوان دینی طرفندن (بایزید ثانی) یه
ایصال اولونان عرضحال منظوم محفوظ و بعض قیمت شناسان
ادب نزدنده موجوددر . فضلی علمای دین دن حیرت
افندی . بو استمدادنامه منظومی عربجه دن ترکیه یه بنه نظماً
ترجمه ایتیه باشلامشدی . غالباً طبع و نشرینه موفق اولامادی .

ایتمه به حاجت یوق. ولیکن (اندلس) ك (قفقاسیا) نك
(قازان) ك اندراسلری زماننده شهرت وشوكتمزك
عالم کبرلکنه رغماً حسسز، غیرتسز قالمش اولماق
خاندان سلطنت عثمانی ایچون، ید شفاعت رسالتپناهینك
بیله سیله مه به چکی لکه لردن در.

استطراد قییلندن سویله دیکم شو سوزلردن
Panislamisme فکرینك شیدا پرستارلردن اولدیغم
ظن اولونماسین، اوفکر بنده کزجه برخیال دلبردر.
بویله برخیالک حیز فعله چیقاییله چکی زمانلرک چوقدن
کچمش اولدیغنی بیلیرم. اکر اتحاد اسلام دن مراد،
سیاسی براتحاد ایسه محال در، یوق اکر معنوی،
علمی، ادبی، حسی برتقرب واتحاد ایسه اونا دییه چک
یوق او حالده اک فداکار مروچلردن، اک حرارتلی
ناشرلردن اولاراق بنده کزی بولورسکز و اتحاد
اسلام، دیندیکی وقت بوندن باشقا بر شی خاطره
کلمه مه لی در.

دائما بویله دوشوندم، دائما بویله دوشوندیگمی
بلا احتراز هر صره سی دوشدو کجه اعتراف دن دکل
اعلان دن چکینمه دم. انسای مأموریتده ارده صره ده
امضام آتنده یازدیغم مقاله لرده هب بو حسیات وافکارمی
موضحا افاده ایتدم.

۱۹۰۲ ده نشر اولونان (قهریات) ده مندرج
ایکنجی ترنم، عنوانلی منظومه مک بر ترجمه ی وارددر
اوج بیقی شونلرددر :

بر شب دیجور و ماتم-بونی کوزلر کوزلرم ،
فیکرة بر صبح فیضافیزی سیران ایله رم .
برق حریتله اعلا ایله دم اورنکمی ،
تیره سین طویدوقجه ظالم شعررعد آهنکمی !
بر متانت ، پراملدر خاطر رقت زده ،
بیک فلاکت قارتالی فوقمده پرواز ایتسه ده .

ظن ایده رم که بویله بر منظومه یی ، امضاسی
آئنده ، نشر ایدن مأمور ایچون ، اعتقاد وجدانی
وحیثیت ذاتیه ، ماهوریت دن داها معتنا طوتولمش
اولماق لازم کلیر .

••

سنه لرجه عزم وثبات و دادک عملی سرفکرتی
بکله دیکدن ، خلقه • انواره خدمت یولنده خواب
و آراملر ترک ایتدیکدن صوکره شخص و ناممی ایکیده
برده همده اک منورالافکار اولانلرندن معدود ذات
عالیبری کیبی و طنداشلر طرفندن معروض هجوم
کورمک لب اضطراب مغرورده آجی بر ایتسام پیدا

ایتمک دن خالی قالمیور ، بودورلو هجوملر ، هجوم
اولونان کیمسه یه دکل هجوم ایدن کیمسه لره - استقبلاً
اولسون - موجب خسار اونور اعتقادنده یم.

بووادی اسف و حیرتده [ترهییات] مؤلف اعظمک

Je me suis étonné d'être un objet de haine
Ayant beaucoup souffert et beaucoup travaillé*

یتنی کندیمه حسبحال موافق بولیورم.

لا یخطیلکممی، اکتیمی ادعا ایتیمورم. البت بر
چوق قصورلرم واردر. واولمشدر. فقط حسناتی
سیناتنه غالب اولانلردن و حسناتی بیلهرک و سیناتی
بیلمه یهرک یابمش بولونانلردن اولدیغمی ظن ایدیورم.

ایلر تبسم حسناتیه اغتدا:

بار ندامتنده طاشیر سیناتنی.

سطلرلیله تصویر ایتمک ایسته دیکم متواضع ، شردن
زیاده خیره مستعد اولاراق مخلوق روحلاره بک علاقه.
دار اولدیغمی، بی طرف و طنزداشلمن تسلیم ایتمکده در.
بنده کز خوف ورجادن بری یم، خادمی هادمندن

(*) چوق چالیشدینم و چوق مشقت چکدیکم ایچون

هدف کین اولدیغمه حیرت ایتمم .

تفریق ایتمک استعدادی ملته حاصل اولور، و هر کسک
افکار و آثاری، سطحی نظرانه دکل منتظم و تعمیقکارانه
بر اصول محاکمه ایله تحلیل ایدیلیرسه حقیقت میدانه
چیقار. اودور مسعودی قریباً ادراک ایتمه به امید
وار اولماقده اصرار ایدهم.

شیمدی شمره خیرایله مقابله ایتمش اولماق اوزره
 بعض وصایای عاجزانه ده بولونماق ایستهرم. هر شینه
 وغمآ شخص عالیترینه محبت و حرمت وارد. بو حرمت
 و محبت سزی، ترکیاده هر خطای سیاسی و روحی دن
 مبرا بیان بعض وطنداشلرم آره سنده بولوندیغم زمان
 رو حده تقرر ایتشدی. ایشته هم او محبت هم ده سزی
 هب بویله بیان وطنداشلرمک بو تسلی مظلومانه سنی
 بوزماماق کیبی صاف و صمیمی برنیته بناء شوغلری
 سویله یه حکم :

اولا هر کسی بوس بوتون غافل ظن ایتمک روا دکل،
 بنده کز برفرد ناچیزم؛ خطالرم شخص عاجزانه مله
 محدوددر، یوقاریده دیدیکم کیبی او قوتولامایان و اوقو-
 تولدینی تقدیرده ده مقصد عمومینک تحصیلنه مستعد
 اولمایان برغزته ایله ملتی ارشاد ایده بیلمک فکرندن
 فارغم. فقط سز، که بوفکرده سکز بیلمه کز لازم

کلیک که سزک اکثریا انکلتره علیهنده یازماق کیبی متبوع
مفخم حضر تلرینی پک خشنود ایده جک واسطه لی
پولیٲٲقه کز دوداق بوکدورمک دن خالی قالمیور.

ایستابولده وطنک، ملتک جکرینی کیرن نیجه
خونه موجود ایکن سزک هب کامل، عبدالرحمن،
غازی مختار، حسین حلمی پاشا لری کیبی دولت و ملت سزک
آز چوق، آب روی اولان و فقط آچیق قابالی غضب
و نفرت حضرت پادشاهی به اوغرایان ذوات مفخمه
علیهنده بولونما کز، نتیجه سی ذکا و سلامت منوی
عالیری لهنده اولمایان ملاحظه لره میدان و یریبور.

(شورای امت) مقاله لرندن بعضلرینک قبل الطبع

سفیر منیر پاشا قارشیسمنده او قوندوقدن وزمین وزمان
تعدیلاتنه اوغراتیلدیقدن صوکره باصیاحاق اوزره
مصره کونده ریلدیکی، تواتردر. ذات عالی کز بوندن بی خبر
اولابیلر سکز، فقط ایش بومر کزده ایسه بومر و فقیه
حقیقه هیچ بر پاریس سفیرینه نصیب ایتدی ریلمه.
مشدر. العهده علی الراوی.

اگر محمود ندیمک لهنده، ضمناً، یازدیغکز
قادار سابق الیاز ذوات لهنده ده یازه ایدیکز قارئین
امت طرفندن داها زیاده سویلر دیکز.

سز Impérialisme طرفگیری، فریبینه دوشد۔
یکز، ظن ایده‌رم که اون اوچ عصر دن بری انسانیته
تسلی ویرن مسلمانلق، بواساسسز (ایمپریالیزم) دن
داها قوی در. (مشورت) غزته کزک اکباشنده اوکوست
قونت کبی، « کورمه دیکم ایچون اللهه اینانامام » دین
بر آدمک بر عباره سنی قویا جاغکز، بلاغت و صمیمیتی
طاغلاک قلبنه نفوذ ایدن حضرت محمد (ص.ع) افاذمک
بر حدیث بلندی قوبما دیغکز مشورتک یوزینی کوره۔
بیلن امت محمدی دلکیر اتمک دن خالی قالمیور. (١)

(١) اوت حضرت محمد (ص.ع) ک بلاغت و عمقیت
صمیمیتی (اوکوست قونت) لده بولامایز. بوادعاه،
چوق اوزاغه کیتهمک اوزره، وورخ مشهور Carlyle ک
Les héros: le culte des héros et l'héroïque
dans l'histoire.

مسمی کتابک حضرت محمد (ص.ع) ه مخصوص صحائف غراسنی
واثرکزین والاری اولان Tolérance musulmane
عنوانلی رساله ده قول لری مستشهد حقیق حکمای غربیه تک
واز جمله یوزیتیویزم مذهبنک ابوبکری Pierre Laffite ک
بو باده کی محاکماتی دلیل کوسته ره بیلیم .

شو سوزلرم، رباکارانه بر دینداران اثری عد
اولونماسین. ترکیاده بوخنهر Büchner ک آثارینی قسمما

هله ترکیه غزته کزده «السلطان ظل الله فی الارض
یاوی الیه کل مظلوم» حدیث صحیحینی مؤرخ اویدور-
ماسی دیه کز خدمته بولوندیغکز ملتک روحنه
وقوت روحنی تشکیل ایدن اعتقادینه قارشى مبالا-
لا تزلزل دکلمی در؟

شوراسی ده نظر انصاف ودقتدن دور طوتولما-
مالی که حضرت محمد (ص. ع) افندی مزک سلطان
کلمه سیله مراد ابتدکی خلیفه نک دائره اقتدار وصلا-
حقی معلوم عالیبری درکه، فرانسه رئیس جمهورینک
دائره اقتدار وصلا حیتندن داها تنک در. و او دائره ده
اجتهاد وتغیر ازمان لیله تعدیل قبول ایدر احکام
شرعیه وقوانین مشروعه دن متشکل در. بناء علیه اوله بز
سلطان، طبیعت کلیه نک روح عدل ودادی اولان

ترجمه ونشر ایدن ایلک بنده کز اولدم. شیمدی (بوخنه ر)ی
تخطئه وتلین ایتمه مکه برابر انسانلر ایچون، حد ذاتنده
مسلمانلق قادی صاف ومعقول بر دین بولونمادیغی اعتقادنده ایم
واسلامیتی، بوکون کورجه سنه بر باغلاما ایله دکل بر تعمق
حر اندیشانه ایله تقدیس ایدیورم. بناء علیه اسلام پرستانه
سوزلرم، برکروه متعصبک خوشنه کیتمک املی کیبی سفلی
برامله خدمته دکل در. بوحسیاتی Lyre Turque مده (اعتراف
ایدیلش جنایتلر) عنوانی بر ناله منظومک قلبنه نقش ایتمدم.

وظامدن منزہ بولونان اللہک وکیل بیغمبری وسایہ
عدالتی درہ اکر سلطان کلامہ سندنہ ظلم و تسلط معناسی
مندج اولایدی «یاوی الیہ کل مظلوم» بویورولمازدی،
چونکہ مظلومک ظالمہ التجا ایتہسی البت عیث و بی
معنا اولوردی . (۱)

بندہ کز رسما وحسب التولد بوذات هایونک
تابھی ایدم مأموری دہ اولدم، او تابعیت ایله بومأموریت
ارہ سندنہ بر شباهت مناسبت ضروریہ موجوددرہ .
مأمور اولدوتدن صوکرہ (شکسپیری (آلفیہری)نی
(بایرون)ی (روصو)نی ترکیبہ یه نقلہ قویولدم . سز
تکمیل مأمور اولانلری کولونج برتحقیقہ اوغرا تدیقندن
صوکرہ «عبد الحمید اوروپانک اسلامہ بغض وعداوتی
اولدیغنی وحقی تکلیف اولونان شیلری یامامامہی
وبویله لیت لعل ایله کچشدیرمہسی اسلامک حقوقنی
مدافعہ آرزوسندن ایلہری کلمہ برتدیر ایمش» عبارہ .

(۵) بو حدیث شریف ، آنجاق دیدیکم یولده ،
حدیث صحیحدرہ ظل ایله مأوی آره سندنہ کی مرعات نظیر
صناعت ادبیہ سی دہ بونا شاهددرکہ (بدیم) و (بیان) بیانلر
بونو دہ بیلیرلر . فقط (السلطان ظل الله فی الارض من اکر مہ
اکرمہ الله ومن اهانہ اهان الله) طرزی ابوالدرداء حضر تلرندن
ویا معاویہ طرفندن سولنمش اولماق اوزرہ متواتردر .

سو عیناً غزته کزده یازدیکنز. ایستانبولده «باباطاهر» ک
بوراده نیقولاشیده س ک غزته لری سیاست همایونی،
الحق، شو سزک عباره کزده کی مهارت قادر بر مهارتله
تاویل ایده مز .

بنده کز حمیتسز لکنندن ادب سز لکنندن طولایی
محمود ندیم بکی دو کدم . سز حمیتکزدن بنده کزی
تقییح ایدیورسکنز .

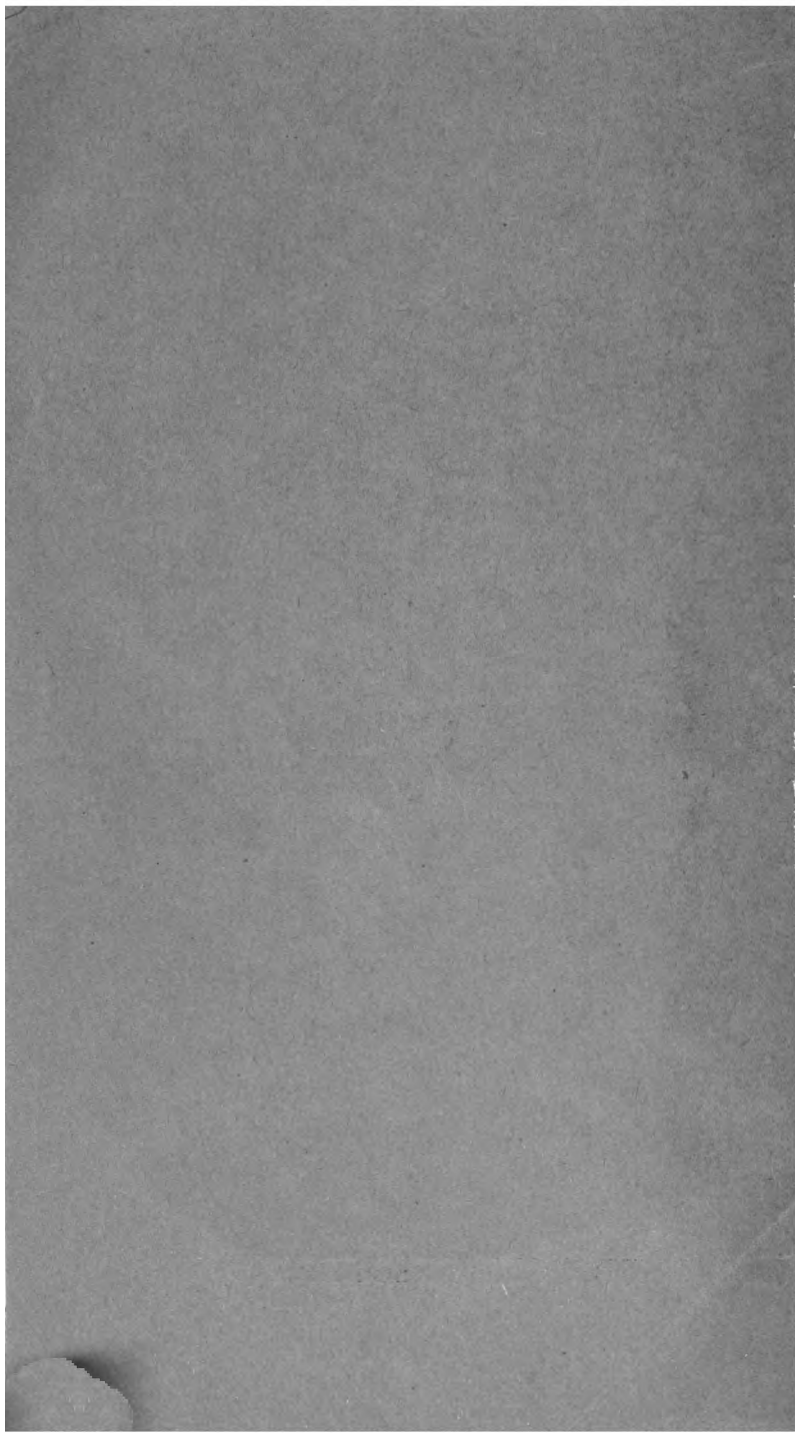
بو سوزلری میانه حسب حالده سویله دم، خطام
وارسه، ارانه ایدیلسین منله قبول و تصحیح ایدرم.
باقی حسیات عاجزانه مک صمیمیتنه اعتماد بویور-
ما کزی تمفی ایله عالم عثمانیت و اسلامیتنه خدمات مبعجله
ایفاسنه موفقیتکزی جان و کولدن دیلهرم میر محترم .

فی ۲۶ کانون ثانی ۱۹۰۳ پاریس

دوقتور

عبدالله خودت

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
5 EAST ASHLAND AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60607
TEL: 773-936-3700
WWW.UCHICAGO.PRESS.EDU

دوكتور عبد الله محمود

Dr. Abdallah Mahmoud Bey

8 Rue du Puits de l'Ermitage

PARIS

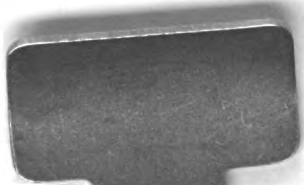

IMP. EST-OUEST, 4, RUE ORTOLAN. PARIS

Princeton University Library

32101 076526647

